

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 4

“GRADUATE SCHOOL CONFERENCE 2022 iHappiness: ความสุขและคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืนในยุคสังคมดิจิทัล”

การประยุกต์ใช้วงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดใหม่เนินพยอม Application of the PDCA Quality Management Cycle: A Case Study of Watmainernpayom School

พงศธร สรรภูมิ, สุทธิพงษ์ บัญผดุง

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

²อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Email: s64561802058@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้เสนอวงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนการวางแผน (Plan) ขั้นตอนการปฏิบัติ (DO) ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check) ขั้นตอนการดำเนินงานให้เหมาะสม (Act) นอกจากนี้ยังเสนอแนวคิดและทฤษฎีวงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA, ประโยชน์ของวงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA และการประยุกต์ใช้วงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA ของโรงเรียนวัดใหม่เนินพยอม ซึ่งทางโรงเรียนได้นำวงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA มาแก้ไขปัญหาที่นักเรียนหลุดจากระบบการศึกษาโดยมีการแบ่งกลุ่มคณะทำงานแก้ไขปัญหาในแต่ละด้านซึ่งมีการดำเนินการตามวงจรดังกล่าว พบว่าจากการนำวงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA มาประยุกต์ใช้ทำให้การแก้ไขปัญหาที่นักเรียนหลุดจากระบบการศึกษาส่งผลที่ดีต่อโรงเรียนซึ่งนักเรียนกลับเข้าสู่ระบบการศึกษามากขึ้นและสร้างมาตรฐานในการแก้ไขปัญหาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: การประยุกต์ใช้ / วงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA / โรงเรียนวัดใหม่เนินพยอม

Abstract

This article presents the PDCA quality management cycle, which consisted of 4 steps: Plan, Do, Check and Act. Moreover, that explains the concepts and theory of PDCA quality management cycle, benefits of PDCA quality management cycle and application of PDCA quality management cycle of Watmainernpayom School. The school has adopted the PDCA quality management cycle to solve the problem of students dropped out of the education system by dividing work groups to solve problems in each case which is carried out according to the cycle. It was found that by applying the PDCA cycle of quality management, solving problems that students dropped out of the system had a positive effect on the school, in which more students returned to the education system and created a standard for effective and efficient problem solving. even more results

Keywords: Application / PDCA Quality Management Cycle / Watmainernpayom School

บทนำ

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ พร้อมทั้งกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้สังคมก้าวสู่ยุคแห่งข้อมูลข่าวสารที่สามารถติดต่อสื่อสารได้อย่างรวดเร็วและไร้ขอบเขตส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม และด้านอื่นๆ เพื่อให้การพัฒนาประเทศมีประสิทธิภาพ โดยสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544 : 2) ได้อธิบายไว้ว่าการศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหามากมาย ในสังคมได้เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้คนได้พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านต่างๆ ที่จะดำรงชีพและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงรวมเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ แต่ปัญหาที่พบในปัจจุบันคือนักเรียนหลุดจากระบบการศึกษาซึ่งสาเหตุแบ่งได้เป็นหลายๆ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเด็กที่มีความจำเป็น หรือมีเงื่อนไขส่วนตัวบางอย่างที่ไม่สามารถเข้าเรียนตามระบบได้ เช่น ครอบครัวยากจน กำพร้า กลุ่มเด็กอพยพย้ายถิ่นตามผู้ปกครอง กลุ่มที่มีปัญหาการตั้งครุภัณฑ์ในวัยเรียน กลุ่มที่มีปัญหาพฤติกรรมที่ส่งผลให้ถูกพักการเรียนหรือให้ออกจากสถานศึกษา ส่งผลเสียต่อผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียนวัดใหม่เนินพยอมเป็นอย่างมาก

การพัฒนาให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา จำเป็นต้องให้บุคลากรทุกคนมีการพัฒนางานอย่างเป็นระบบ โดยระบบการบริหารงานที่มีคุณภาพเป็นที่นิยมในการแก้ไขปัญหาในองค์กรต่างๆ ระบบหนึ่งคือวงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA หรือเรียกว่า PDCA (Deming Cycle) ประกอบด้วยขั้นตอนการวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบหรือการประเมิน (Check) การนำผลการประเมินย้อนกลับไปปรับปรุงแก้ไขการทำงาน (Act) การใช้วัฏจักรคุณภาพของ Deming ต้องดำเนินการอย่างมีวินัยให้ครบวงจรหมุนเวียนไปไม่มีหยุดหย่อน วรภัทร ภูเจริญ (2541 : 27) ได้อธิบายว่าวงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA เป็นวงจรการบริหารงานคุณภาพที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้หลากหลาย และมีความสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างยิ่ง

จากที่กล่าวมาข้างต้นโรงเรียนวัดใหม่เนินพยอมจึงมีความจำเป็นในการแก้ไขปัญหาที่นักเรียนหลุดจากระบบการศึกษา โดยการนำวงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA ที่เป็นการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างหลากหลายและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สอดคล้องต่อวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาและเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาโดยมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการนำมาตราฐานสู่การปฏิบัติอย่างยั่งยืน

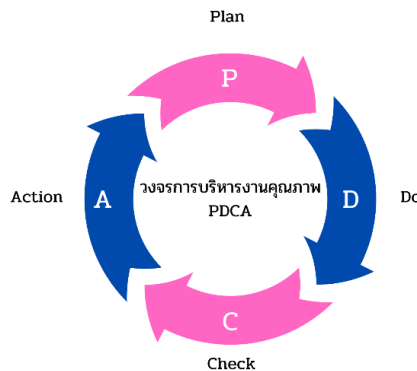
แนวคิดและทฤษฎีวงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA

จุดเริ่มต้นของวงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA หรือ Deming Cycle ในปี 1939 Walter Andrew Shewhart ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติในด้านอุตสาหกรรม ได้เสนองานวิจัยเรื่อง “Viewpoint of Quality Control : มุมมองของการควบคุมคุณภาพ” ในงานวิจัยฉบับนั้นได้เสนอแนวคิดของกระบวนการทางวิทยาศาสตร์แบบเส้นตรงสามขั้นตอนมาใช้ในการกำหนดกระบวนการผลิตและการตรวจสอบ โดย Moen & Norman (2009 : 5) ได้อธิบายว่าวงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย Specification , Production และ Inspection หลังจากที่ Walter Andrew Shewhart ได้เสนองานวิจัย William Edwards Deming ได้เห็นถึงความสำคัญของการมีความสัมพันธ์ของ 4 ฝ่ายโดยมีการออกแบบ การผลิต การขาย และการวิจัย โดยมีการควบคุมเวียนอย่างต่อเนื่องด้วยคุณภาพของผลิตภัณฑ์และบริการเป็นเป้าหมาย วงจร Shewhart ของ Deming ได้รับการแก้ไขเล็กน้อยในปี 1951 และถูกใช้ในญี่ปุ่นเรียกว่า “Deming cycle”

อุทัย บุญประเสริฐ (2545: 76) ได้อธิบายว่าวงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA หรือ Deming Cycle คือแนวความคิดในการแก้ปัญหา (Problem Solving) และการพัฒนากระบวนการ (Process Improvement) อย่างต่อเนื่องตามวงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA ของ Deming ถือว่าเป็นแนวคิดพื้นฐานของวิธีการต่างๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันเพื่อพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ตามความต้องการของลูกค้าที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ โดยให้ความสำคัญของคุณภาพของผลิตภัณฑ์เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ต่อมาพบว่าแนวคิดวงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาได้ในทุกกิจกรรม ทำให้เป็นที่นิยมนำมาประยุกต์ใช้กันทั่วโลก โดยสามารถพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของงานได้อย่างต่อเนื่องโดยเรียงลำดับจาก P D C A ตามลำดับ

โดยสรุปแล้ว Deming Cycle คือระบบการบริหารงานที่มีคุณภาพในการทำงานให้งานเสร็จสมบูรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ มีความน่าเชื่อถือและเป็นที่นิยมในการใช้แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายในองค์กรต่างๆ ซึ่งประกอบไปด้วยการวางแผน (Plan) การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน (Check) และการแก้ไขปัญหาที่ทำให้งานไม่บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (Act) ซึ่งถือว่าเป็นแนวคิดพื้นฐานในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน กระบวนการขั้นตอนของวงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA เริ่มต้นจากขั้นขั้นตอนการวางแผน (Plan) เรียงลำดับจนไปถึงขั้นตอนการดำเนินงานให้เหมาะสม (Act) และทำวนรอบใหม่อย่างต่อเนื่องในแต่ละรอบสามารถสร้างมาตรฐานใหม่ให้กับการปฏิบัติงาน และสามารถยกระดับมาตรฐานของงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 1 วงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA

ขั้นตอนการวางแผน (Plan)

Harold and Donnell (1972 : 113) ได้กล่าวไว้ว่าการวางแผนเป็นการตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะทำอะไร ทำอย่างไร ทำเมื่อใดและใครเป็นคนทำ และสมพร แสงชัย (2525 : 18) ได้อธิบายถึงการวางแผนว่าเป็นการใช้สติปัญญาในการศึกษาปัญหา และหาหนทางแก้ไขที่ดีที่สุด ใช้ทรัพยากรที่เหมาะสมและประหยัดที่สุด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ พร้อมทั้งป้องกันมิให้เกิดปัญหาที่จะตามมาจากการวางแผน

สรุปความหมายของขั้นตอนการวางแผน คือ การวางแผนเป็นการเชื่อมโยงช่องว่างระหว่างปัจจุบันกับอนาคต ขั้นตอนการวางแผนถือเป็นการเริ่มต้นที่สำคัญของวงจร ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ต้องมีความรอบคอบเพื่อให้ขั้นตอนต่อไปดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องมีการวางแผนอย่างครอบคลุมกับปัญหาที่ต้องการแก้ไข มีการวิเคราะห์ข้อมูลและกำหนดแนวทางในการวางแผนมีรายละเอียดดังนี้

1. เลือกเรื่องที่ต้องการแก้ไขปัญหาหรือต้องการปรับปรุง กำหนดวัตถุประสงค์และหัวข้อควบคุมให้ชัดเจนพร้อมทั้งทำความเข้าใจในสิ่งที่ต้องการจะแก้ไขปัญหา
2. มีการเก็บรวบรวมข้อมูลหรือมีการค้นหาสาเหตุของปัญหา
3. กำหนดวิธีดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จ

ขั้นตอนการปฏิบัติ (DO)

วรภัทร์ ภูเจริญ (2541 : 27) ได้อธิบายถึงขั้นตอนการปฏิบัติไว้ว่าในการลงมือปฏิบัติให้ทำตามแผนแผนที่ตีพิมพ์จะเขียนรายละเอียดถึงขั้น What if หรือมี แผนรอง แผน a แผน b มารองรับ

ในส่วนขั้นตอนการปฏิบัติเป็นการดำเนินการตามขั้นตอนการวางแผนที่ได้กำหนดไว้ โดยระหว่างดำเนินการควรตรวจสอบการปฏิบัติว่าเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ พร้อมทั้งประสานให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบขั้นตอนต่างๆในการปฏิบัติ ไม่ควรรายงานเฉพาะช่วงที่ได้ดำเนินการขั้นตอนการปฏิบัติเสร็จสิ้นแล้ว เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบวิธีดำเนินการอย่างแน่นอนและให้การดำเนินการในขั้นปฏิบัติเกิดข้อผิดพลาดที่น้อยที่สุดโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. มีการฝึกอบรมหรือศึกษาหาความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องวิธีดำเนินการ
2. ดำเนินการตามขั้นตอนการปฏิบัติโดยให้เป็นไปตามวิธีที่กำหนด
3. เก็บรวบรวมบันทึกข้อมูลในขั้นปฏิบัติ เช่น วิธีดำเนินการ ผลของการปฏิบัติ เป็นต้น

ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check)

ประกอบ คุณมาร์ช (2526 : 427) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการตรวจสอบว่าเป็นการวัดความก้าวหน้าของงานที่ดำเนินไปแล้วเปรียบเทียบกับแผนที่กำหนดไว้เพื่อนำมาปรับปรุงแผนให้เกิดความสำเร็จในอนาคต การประเมินผลเป็นกระบวนการจัดการอย่างต่อเนื่องประกอบด้วย ขั้นตอนของการวางแผน การนำแผนปฏิบัติ และการประเมินผลโดยอุดมคติ แล้วแต่ละขั้นตอนจะต่อเนื่องเป็นวัฏจักรไปจนกระทั่งสำเร็จบรรลุ

ขั้นตอนการตรวจสอบเป็นการนำข้อมูลจากขั้นตอนการปฏิบัติมาเปรียบเทียบกับขั้นตอนการวางแผน ซึ่งขั้นตอนการตรวจสอบจะเป็นการประเมินให้ผู้ปฏิบัติทราบได้ว่าการปฏิบัตินั้นบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ได้ระบุไว้ในขั้นการวางแผนหรือไม่ โดยผู้ปฏิบัติต้องทราบได้ว่าจะมีการตรวจสอบในประเด็นใดบ้าง ข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนการตรวจสอบจะใช้เป็นข้อมูลสำหรับขั้นตอนถัดไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ตรวจสอบว่าการปฏิบัติเพื่อเปรียบเทียบกับขั้นตอนการวางแผน
2. ตรวจสอบว่าข้อมูลที่อยู่นอกเหนือจากประเด็นการต้องการศึกษา
3. รวบรวมข้อมูลเพื่อให้เป็นประโยชน์ในขั้นตอนถัดไป

ขั้นตอนการดำเนินงานให้เหมาะสม (Act)

บรรจง จันทมาศ (2546 : 7) ได้อธิบายไว้ว่าการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง (Act) เมื่อตรวจสอบสิ่งที่ได้ทำตามแผนพบว่ามีส่วนบกพร่อง เพราะแผนไม่ดี หรือทำไม่ได้ตามแผน ต้องแก้ไขส่วนที่บกพร่อง หลังจากที่ได้ดำเนินขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการปฏิบัติ ขั้นตอนการตรวจสอบแล้วขั้นตอนสุดท้ายคือขั้นตอนการนำผลที่ได้จากการตรวจสอบมาดำเนินงานให้เหมาะสม โดยผลที่ได้จะแบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ กรณีผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามแผนที่วางไว้ กรณีดังกล่าวเมื่อได้ผลเป็นไปตามที่คาดหวังแล้วจะนำมาปรับเป็นรูปแบบหรือ

มาตรฐานที่ใช้แก้ไขปัญหาต่างๆ ที่ต้องการศึกษา ซึ่งสามารถพัฒนามาตรฐานดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น การลดเวลาในการแก้ไขปัญหาหรือการลดทรัพยากรที่ใช้แก้ปัญหานั้นๆ อีกกรณีคือกรณีผลที่เกิดขึ้นไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ ผู้ปฏิบัติควรมีการนำผลที่ได้มารวบรวมวิเคราะห์ข้อมูล จากนั้นกำหนดทิศทางในการแก้ไขปัญหาอีกครั้ง กล่าวคือนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับวางแผนขั้นตอนในวงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA ใหม่อีกครั้ง โดยมีการศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมให้มากกว่าเดิม โดยขั้นตอนการดำเนินงานให้เหมาะสมมีรายละเอียดดังนี้

1. กรณีวิธีการดำเนินการไม่เป็นไปตามแผน ให้ค้นหาวิธีดำเนินการในรูปแบบอื่นๆ
2. กรณีผลลัพธ์ที่ได้ไม่เป็นไปตามขั้นการวางแผน ให้ค้นหาสาเหตุที่มาของผลและปรับเปลี่ยนวิธีการ
3. กรณีผลลัพธ์ที่ได้ไม่เป็นไปตามขั้นการวางแผน ควรมีการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเพื่อใช้เป็นข้อมูลหรือวิธีดำเนินการสำหรับขั้นตอนการวางแผนในวงจรถัดไป

ประโยชน์ของวงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA

1. การนำวงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA มาใช้ในการปฏิบัติงาน ทำให้มีการวางแผนที่ช่วยแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงประเด็น ช่วยลดความซ้ำซ้อนเชิงโครงสร้างด้านหน้าที่ในการปฏิบัติงาน สามารถใช้ทรัพยากรให้เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหา มีการตรวจสอบการปฏิบัติงานเป็นระยะเพื่อลดความผิดพลาดที่เกิดขึ้นน้อยที่สุดซึ่งจะทำให้การปฏิบัติงานมีความรอบคอบและรัดกุม
2. ทำให้การปฏิบัติงานมีระบบที่ชัดเจนโดยมีขั้นตอนดังนี้ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบและการดำเนินงานให้เหมาะสม เพื่อให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ หากพบกรณีที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ควรมีการวางแผนใหม่อีกครั้งในวงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA ถัดไป
3. การนำวงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA มาใช้แก้ปัญหายังเป็นการสร้างมาตรฐานใหม่เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการแก้ไขปัญหาอื่นๆ และสามารถทำให้การบริหารงานมีคุณภาพมากยิ่งขึ้นไปอีก

การประยุกต์ใช้วงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดใหม่เนินพยอม

เนื่องจากโรงเรียนตั้งอยู่ในเขตโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นแหล่งชุมชนแออัดและรายได้ของครอบครัวส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ที่น้อย ส่งผลให้เกิดปัญหานักเรียนหลุดจากระบบการศึกษา เนื่องจากครอบครัวของนักเรียนไม่พร้อม ผลต่อมาก็คือนักเรียนที่หลุดจากระบบการศึกษาจะกลายเป็นปัญหาต่อสังคม เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาแม่วัยรุ่น และปัญหาความยากจนที่จะส่งผลเป็นวงจรต่อเนื่อง

จากการแก้ปัญหานักเรียนที่หลุดจากระบบการศึกษา ทางผู้บริหารจึงได้จัดให้มีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยใช้ วงจร PDCA ร่วมกับ โมเดลปลาหัว ดังนี้

ขั้นตอนการวางแผน (Plan) ในขั้นตอนการวางแผน ผู้บริหารต้องศึกษาปัญหาพร้อมทั้งหาสาเหตุที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน จากการร่วมกันประชุมจากฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งแบ่งบทบาทหน้าที่ต่างๆ โดยใช้โมเดลปลาหัวเป็นต้นแบบได้ดังนี้ ผู้บริหาร หน้าที่กำหนดปัญหา จากนั้นผู้บริหารจัดตั้งทีมกลุ่มย่อยจากครูภายในโรงเรียนเพื่อที่จะแก้ไขปัญหาเฉพาะด้าน กลุ่มย่อยที่ 1 คือ ปัญหาด้านความยากจน กลุ่มย่อยที่ 2 คือ ปัญหายาเสพติด กลุ่มย่อยที่ 3 คือ ปัญหาแม่วัยรุ่น และกลุ่มชุมชน คือ ปัญหาภายในสังคม

ขั้นตอนการปฏิบัติ (DO) หลังจากทีผู้บริหารได้แบ่งกลุ่มย่อยเพื่อศึกษาและแก้ไขปัญหาเฉพาะด้านของแต่ละกลุ่ม โดยมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มย่อยที่ 1 = ปัญหาด้านความยากจน เนื่องจากครอบครัวมีรายได้น้อย ส่งผลต่อความพร้อมของนักเรียนด้านการจัดซื้ออุปกรณ์ เครื่องแบบ หรือค่าใช้จ่ายอื่นๆ ทางด้านการศึกษา แนวทางแก้ไข ปัญหา ให้ความช่วยเหลือนักเรียนเบื้องต้นจากโครงการเรียนฟรี โครงการนักเรียนยากจน หรือมอบทุนการศึกษาต่างๆ ให้แก่นักเรียน และอาจมีการช่วยเหลือครอบครัวโดยการมีการจัดอบรมสร้างอาชีพภายในชุมชน โดยแหล่งข้อมูลที่ต้องศึกษามาจาก นโยบายของรัฐบาล บริษัทที่สามารถมอบทุนการศึกษาได้

กลุ่มย่อยที่ 2 = ปัญหายาเสพติด เนื่องจากปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้จากทั้งกลุ่มเพื่อนหรือครอบครัว ดังนั้นควรให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของยาเสพติด และอาจมีการติดต่อจากหน่วยงานภายนอกเช่น ตำรวจ นักบำบัด ซึ่งกลุ่มย่อยสามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหายาเสพติดได้จากโครงการทูปิ่นมเบอร์วันหรือจากแหล่งอื่นๆ

กลุ่มย่อยที่ 3 = ปัญหาแม่วัยรุ่น เป็นปัญหาที่สังคมอาจไม่ให้ความยอมรับ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนหลุดออกจากระบบทางการศึกษา ครูต้องให้ความรู้แก่นักเรียนเป็นรายบุคคลหากเกิดเหตุตั้งครครณ์ไม่พึงประสงค์ระหว่างเรียน และแนวทางแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้น พร้อมทั้งให้ความรู้แก่นักเรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับพรบ.การป้องกันและแก้ไขปัญหาคาการตั้งครครณ์ในวัยรุ่น เมื่อตั้งครครณ์นักเรียนสามารถเรียนต่อได้ ให้สถานศึกษาจัดระบบการดูแลช่วยเหลือคุ้มครอง ให้ได้รับการศึกษาด้วยรูปแบบที่เหมาะสม และที่สำคัญนักเรียนมีสิทธิในการตัดสินใจด้วยตนเอง ได้รับการรักษาความลับความเป็นส่วนตัว โดยแหล่งข้อมูลที่ต้องศึกษามาจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และศูนย์ให้คำปรึกษาอื่นๆ

ชุมชน = กลุ่มดังกล่าวอาจมาจากคณะกรรมการสถานศึกษาซึ่งเป็นคนของชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครชุมชน หรือตัวแทนครอบครัวนักเรียน ซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลของนักเรียน สภาพความเป็นอยู่ของครอบครัว โดยการสังเกตหรือการสัมภาษณ์ และสามารถให้ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาต่างๆ อีกทั้งกลุ่มนี้ยังสามารถเผยแพร่ความรู้ที่ได้รับไปสู่ชุมชน การให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของยาเสพติด การท้องก่อนวัยอันควร หรือการแก้ปัญหาครอบครัวยากจน หากชุมชนได้รับความรู้ก็จะเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สามารถแก้ไขปัญหาได้

ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check) หลังจากทีแต่ละกลุ่มได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาเรียบร้อยแล้ว ก็สามารถเข้าสู่ขั้นตอนการตรวจสอบผลการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับการแลกเปลี่ยนข้อมูลของโมเดลปลาทุ กล่าวคือ หลังจากทีแต่ละกลุ่มได้ทำการศึกษาปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหาเรียบร้อยแล้ว ผู้บริหารได้จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ทีแต่ละกลุ่มหามาได้ นำมาแลกเปลี่ยนและให้ข้อเสนอแนะร่วมกัน รวมทั้งสามารถแลกเปลี่ยนกับชุมชนได้อีกด้วย และเมื่อได้รับความรู้จากกลุ่มอื่นนำมารวมกับความรู้อีกกลุ่ม เมื่อได้ข้อมูลที่สมบูรณ์แล้วก็สามารถกำหนดเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้นักเรียนหลุดจากระบบการศึกษาของโรงเรียนได้ ซึ่งจะอยู่ในขั้นตอนถัดไป

ขั้นตอนการดำเนินงานให้เหมาะสม (Act) ขั้นตอนดังกล่าวสามารถแบ่งออกได้ใน 2 กรณี

1. สามารถแก้ไขปัญหาได้ครบทุกกรณี สามารถดำเนินการให้สอดคล้องกับการจัดเก็บความรู้ของโมเดลปลาทุ กล่าวคือเมื่อสามารถสรุปองค์ความรู้ทีได้จากการแบ่งทีมย่อยเพื่อไปศึกษาปัญหาและค้นหาแนวทางการแก้ไขปัญหาแล้ว จากนั้นมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสามารถกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการแก้ปัญหานักเรียนหลุดจากระบบการศึกษาได้ ผู้บริหารได้จัดทำรูปแบบที่เป็น Explicit Knowledge เช่น วิดีโอ

การแชร์วิธีการผ่านอินเทอร์เน็ตเพื่อทำให้ความรู้ที่ได้มาไม่สูญหาย และที่สำคัญสามารถนำมาใช้เป็นมาตรฐานแนวทางแก้ไขปัญหให้กับโรงเรียนได้อีกด้วย

2. ไม่สามารถแก้ไขปัญหได้ในบางกรณีหรือทุกกรณี สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งที่ได้ผลและไม่ได้ผล นำมาเป็นกรณีศึกษาเพื่อที่จะสามารถกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาได้ตรงประเด็นมากที่สุด และสามารถนำเข้าสู่ขั้นตอนการวางแผน (Plan) ของวงจร PDCA ในวงจรถัดไป

บทสรุป

จากปัญหาที่นักเรียนหลุดจากระบบการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียนวัดใหม่เนินพยอม ทางโรงเรียนได้นำวงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA มาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว พบว่าทำให้สามารถแบ่งหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างหลากหลายและตรงประเด็น มีการวางแผนงาน (Plan) ให้สอดคล้องกับสาเหตุของปัญหา การลงมือการปฏิบัติ (Do) เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ การตรวจสอบ (Check) ซึ่งมีการตรวจสอบตลอดระยะการดำเนินการและมีคำแนะนำเพื่อให้การดำเนินการแก้ไขปัญหาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และมีการดำเนินงานให้เหมาะสม (Act) กรณีที่แก้ไขปัญหานักเรียนหลุดจากระบบการศึกษาได้สำเร็จ จะมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มและสร้างมาตรฐานใหม่พร้อมทั้งสร้างแนวทางการแก้ไขปัญหาสำหรับโรงเรียนที่มีความสนใจ ในส่วนกรณีที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหานักเรียนหลุดจากระบบการศึกษาได้สำเร็จ จะมีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้ในครั้งแรกและนำไปสู่ขั้นตอนการวางแผนอีกครั้ง จากการนำวงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA มาประยุกต์ใช้ในโรงเรียนทำให้ทราบว่าวงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA ทำให้เกิดการวางแผนที่ดี ช่วยลดความสับสนในการทำงาน มีการตรวจสอบเป็นระยะ สามารถสร้างมาตรฐานใหม่ให้กับการปฏิบัติงาน และสามารถยกระดับมาตรฐานของงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

- เกศรา ตุ่มคำ. (2562). การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านแม่ชะปู อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ตามกระบวนการ PDCA. สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ฉัตรชัย พันธุ์รัตน. (2561). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมระบบเตรียมความพร้อมนักเรียนอาชีวศึกษาแบบมีส่วนร่วมโดยใช้วัฏจักรเดมมิง. วิทยานิพนธ์ดุสิตบัณฑิต ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ณัฐธัญพัชร อ่อนตาม. (2562). เทคนิคการบริหารงานแบบ PDCA (Deming Cycle), วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย. 1(3), 39-46
- บรรจง จันทมาศ. (2546). การบริหารงานคุณภาพและเพิ่มผลผลิต. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- วรภัทร์ ภูเจริญ. (2541). แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดีดจำกัด.
- สร้อยทิพย์ คำดี. (2562). การมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการตามกระบวนการบริหารงานวงจรเดมมิงของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย. สารนิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 4

“GRADUATE SCHOOL CONFERENCE 2022 iHappiness: ความสุขและคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืนในยุคสังคมดิจิทัล”

สุภาวดี เหลี้ยวเจริญ. (2548). การพัฒนาการปฏิบัติงานตามแผนงานวิชาการโดยใช้วงจรเดมมิ่ง ด้วยการ
นิเทศแบบเพื่อนร่วมพัฒนาวิชาชีพ ของครูฝ่ายวิชาการ โรงเรียนอัสสัมชัญ กรุงเทพฯ.

วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Moen and Norman. (2009). **The History of the PDCA Cycle**. In Proceedings of the 7th ANQ
Congress Tokyo.

Yihong Chen. (2020). **Application of the PDCA cycle for standardized nursing
management in a COVID-19 intensive care unit**. Ann Palliat Med. 9(3), :1198-1205